

V PRŮVODU VÍTĚZE

Drazí přátelé, pokoj Vám!

Mám radost z toho, že jsme se opět mohli sejít k tomu, abychom společně prožili společné chvíle ztišení i chvály, a také přemýšleli nad několika verši z Bible.

Blížíme se k Velikonočnímu týdnu, doufám tedy, že Vám tímto slovem nově otevřu jeho význam pro každého z nás.

V uplynulých dnech jsem měl opět několik zajímavých rozhovorů, s lidmi, kteří v této době zmatku a úzkosti se sami navíc obávají o své nemocné blízké, někteří jsou zcela vyčerpaní z práce, trpí syndromem vyhoření a uvažují o zásadní změně, další řeší vážné zdravotními problémy, či se obávají ztráty práce...

Skoro jsem měl z těch rozhovorů pocit, jako by ke mně spíše zněl **refrén písničky**, který se v různých obměnách neustále opakoval. Zněl přibližně takto:

„To, že jsem musel/musela být v uplynulém roce několikrát doma (ať už sám, nebo s blízkými), mi najednou ukázalo, jak často se zabývám malichernostmi a vytvářím problémy tam, kde nejsou. Mohl/mohla jsem dělat víc pro radost a štěstí druhých, nebo s nimi alespoň víc být... Je mi líto, že ty dobré, radostné, smysluplné okamžiky života, které můžeme prožívat, často mineme.“

Přiznám se, že mi ta slova často mluvila z duše. A inspirovala mě k dnešnímu slovu. Vzhledem k tomu, že se blížíme k Velikonočnímu týdnu, je určitě dobré si udělat ve svém životě a vztazích takovou malou osobní inventuru a možná i pořádek.

Začneme tedy otázkou, která není řečnická: ***Co dlužím druhým lidem?***

Prosím o hlasité odpovědi, pokusím se je zopakovat a mám tu asistentku, která vaše slova zapíše a pak si je ukážeme. Tak pojďme na to.

A nyní druhá otázka: ***Co dlužím svému Stvořiteli?***

A opět prosím o hlasité odpovědi.

Tak tady máme vypsane své různé dluhy. **Ve světě ekonomiky nebo práva se tomu říká „dlužní úpis“.**

Jsou to dluhy, které aktuálně máme. Jsou stále otevřené, nesplacené. **Z toho pro nás vyplývá, že ty dluhy na nás může někdo vyžadovat a věritel si na nás může kdykoli došlápnout.** Jaké to je, moc dobře vědí ti, kteří nemohou splácet půjčku či hypotéku. Mimochodem v Evropě patříme k zemím, kde je snad největší množství exekucí na počet obyvatel.

Připomínám, že **dluhy nemusí být nutně jen ekonomické** – může jít o nějaké nesplněné sliby, každopádně je dluh vždy **důsledkem** našeho určitého **jednání**.

Pokud jste měli rádi ve škole dějepis, pak určitě víte, že **za dluhy se v minulosti ručilo majetkem, svobodou a někdy i životem**. Jak naši předci říkali „až do statků a hrdel svých“. Dnes, jak už jsem řekl, ručíte hlavně svým majetkem, zcela výjimečně svobodou.

To důležité, co je potřeba si uvědomit si, je skutečnost, že **ve starověku jste se pro svůj dluh mohli stát skutečným otrokem svého věřitele**. I když i dnes se v určitém smyslu můžete stát ekonomickým otrokem, který vydělává už ani ne na své nesplatitelné dluhy, nýbrž na úroky těch dluhů.

Dobrá máme teď před sebou své dluhy, které jsme si sepsali. Většina z nich nějak napravit nejspíš jde a mnohé z nich nejsou na první pohled tolik závažné. Přesto nás tíží, protože jsme si na ně vzpomněli.

Když si doma uděláte dostatek času, zjistíte, že některé vaše dluhy na vás samotné těžce dolehnou:

- **Nepomohl jsem člověku v nouzi**, protože jsem neměl čas, nebo jsem neměl chuť, nebo mi byl ten člověk jednoduše nesympatický...
- **Někoho jsem pomluvil**, protože jsem byl na dotyčného naštvaný...
- **Druhého jsem ošidil**, nebo jsem mu lhal, nebo jsem ho podrazil, nebo mu byl nevěrný...
- **Někomu jsem fyzicky ublížil**...
- **Ničil jsem svou rodinu**, protože jsem pil, hrál automaty, byl závislý na drogách, nezřízeně utrácel...

Nebudu vyjmenovávat další možnosti, možná vás překvapí, na co všechno dokážete přijít. A asi zjistíte, že některé už napravit nejdou – **těžko se omluvíte nebo poprosíte za odpuštění někoho, kdo už nežije**. Jindy zase půjde jen stěží navázat ve vztahu důvěru, pokud byla zrazena. Napravit moc nejde, když někoho porazíte autem, či mu způsobíte úraz svou nedbalostí. Bude to pak vámi postižený či poškozený člověk, který se promění ve váš živoucí dlužní úpis.

A to nemluvím o **dluzích, které máme vůči Bohu** – dárce našeho života. Asi tím největším dluhem je skutečnost, že **žijeme, jako kdybychom se nikomu vyššímu, než jsme my, nemuseli za své životy zodpovídat. Připadáme si tak dobří a dokonalí, nebo alespoň rozhodně lepší než náš hrozný souseď, že jsme sami sebe učinili měřítkem všech věcí**.

Možná Vás hned napadá otázka: ***Co já s tím ale teď mohu udělat? Jedno mi to není, ale na druhou stranu nechci prožít život v trápení a v neustálém splácení dluhů.***

Snad Vám na vaši otázku alespoň částečně odpoví to, co ještě řeknu. Pojdme se podívat na slova, která Pavel napsal o Ježíši a adresoval je do Kolos (2:13-15)

Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.

Autor právě přečtených slov byl **důkladně obeznámen nejen se světskými, nýbrž i náboženskými právy své doby**. Věděl, že jsou dluhy, které mohou přivodit člověku **zotročení, dokonce až smrt** a nelze je jednoduše splatit.

Zároveň však říká, že náš problém **dluhů vůči Bohu byl vyřešen mnohem dříve**, než jsme si vůbec nějaké uvědomili nebo připustili. Naše ponížení, hanbu, stigma toho, že se pro dluhy stáváme otroky vášní, či jsme odsouzeni k věčné smrti, **bere Ježíš na kříži na sebe**.

Ježíšova cesta na kříž a následně jeho bolestivá smrt **odhaluje naše neviditelné nepřátele**, kteří si na nás pro naše selhání a dluhy činí nárok. **Kříž je tedy místem, kde může jednou provždy skončit náš dluh a naše hanba**.

Pro první křesťany v tehdejší nepřátelsky naladěné Římské říši bylo slovo o vymazání dluhů a vysvobození z otroctví dokonce tak silné, že se stávalo, že **křesťané z bohatších vrstev obyvatelstva pořádali sbírky, aby mohli z otroctví vykoupit a osvobodit své bratry a sestry ve víře**.

Pokud si myslíme, že žijeme v lepším světě, který je díky pokroku a humanismu přeci jenom o kus dál, nemylme se. **Za poslední století bylo pro víru pronásledováno či zabito víc křesťanů, než za předchozích devatenáct set let**. I dnes tedy mnozí křesťané ve svobodném světě pořádají sbírky, aby na dálku **adoptovali sirotky, zaplatili vzdělání dětem, stavěli školy a nemocnice**, poskytlí humanitární pomoc – a to všude tam, kde je to potřeba. Z dlužníků se stávají dárci.

Pojďme se podívat na to nejdůležitější:

- 1) **Ježíš se rozhodl se nás osvobodit**. Viděl, že v našem životě je toho tolik, co **nikdy nedokážeme splatit**. I když mnohdy usilujeme o to nejlepší, stále jsou okamžiky, kdy druhým ubližujeme, nedokážeme jim dát to, co potřebují, někdy musí nést důsledky naší nedokonalosti a našich špatných rozhodnutí a skutků.
Ježíš nás vysvobodil tím, že na sebe vzal náš dlužní úpis. Představte si, že ty vaše dluhy nejsou zaznamenány na papíře, ale jsou vepsány na Ježíšovo tělo – on sám se změnil na náš, na můj, na tvůj dlužní úpis. Na Jeho těle jsou naše dluhy veřejně vystaveny na kříži. **Trest, který má po právu dopadnout na nás, dopadl na něj**. Smrt nevinného osvobozuje všechny provinilé, smrt je poražena.
- 2) **Ježíš nepříteli odzbrojil – vše bylo zveřejněno**. Nepřítel nemá nic, čím by nás mohl zničit. Ačkoli proti nám bude neustále tlačit a bojovat a namlouvat nám, jak jsme nemožní – a určitě někdy ty hlasy slyšíte, nemusíme mu podléhat. **Pokud jsme se rozhodli přejít na stranu vítěze, pak si můžeme být jistí odpuštěním a svobodou, které jsme zdarma dostali**. Jediné, co je dobré udělat, je přiznat si všechno to, co se nám nepovedlo, co jsme udělali špatně, kde jsme selhali.
- 3) **Ježíš vedl své nepřátele ve vítězném průvodu**. Jenže Ježíšův triumfální pochod se zcela odlišuje od toho, co známe z hodin dějepisu a kronik. **Tím triumfálním pochodem je jeho nasazení a služba druhým, utrpení a cesta na kříž, a nakonec Vzkříšení z mrtvých**. Tento triumfální pochod odhaluje našim očím neviditelné nepřátele – **démony nenávisti, strachu, závislosti, zbabělosti, lži, nemoci, přetvářky, svázanosti, závisti, násilí, pýchy...** Jednou provždy je zapláceno! Smrtí spravedlivého, který se obětoval za všechny nespravedlivé. Poraženo je to, co nás

svazovalo či svazuje, své konečné moci je zbavena i smrt. Vzkříšení z mrtvých dává zcela **novou perspektivu našemu životu.**

Na závěr dnešního slova, kterým jsem Vás chtěl pozvat do Velikonočního týdne, který začíná příští neděli, mi dovoluňte projít se s Vámi ještě v jednom, trochu odlišném, průvodu vítěze. Pavel, tedy stejný autor, píše v jiném ze svých listů následující slova:

Budiž vzdán dík Bohu, který nás stále vodi v triumfálním průvodu Kristově a všude skrze nás šíří vůni svého poznání. Jsme totiž jakoby vůni kadidla, jež Kristus obětuje Bohu; ta vůně proniká k těm, kteří docházejí spásy, i k těm, kteří spějí k zahynutí. Jedněm jsme smrtonosnou vůní vedoucí k záhubě, druhým vůní životodárnou vedoucí k životu. (2. Korintským 2:14)

Jeden průvod odhalil naše nepřátele, **tento druhý průvod je radostný průvod vítěze – zajatci, kteří byli osvobozeni, otroci, kteří byli adoptováni za Boží děti, ustrašení dlužníci, kteří se sami proměnili v radostné dárce.**

Každý z nás, kdo se rozhodl uvěřit zprávě o našem osvobození skrze Ježíšovu smrt na kříži, se stává aktérem tohoto radostného průvodu. Nežijeme již sami sobě, náš život je provoněn poznáním skutečné pravdy, svobody, milosti, víry, naděje a lásky. Jedněm voníme k životu a naději, pro ty, kteří se rozhodli setrvávat ve své pýše a zlobě, jsme čichově nepříjemní a obtěžujeme jejich svědomí.

Na našem životě je úžasné to, že **vždycky máme možnost volby.** Až si tedy budete v dalších dnech připomínat Velikonoční události, můžete se sami znovu rozhodnout: **chci být veden v potupném průvodu nepřátel či chci být účastníkem radostného průvodu svobodných.** Je to jen a jen vaše volba.

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. (Filipským 4:4-5)

Pojďme se na závěr společně ve stoje pomodlit slovy, která nás učil náš Pán. Jenom vzhledem k dnešnímu slovu doplňuji, že v řeckém originále je „odpusť nám naše dluhy, jakož i my odpouštíme našim dlužníkům“.

*Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvět se jméno Tvé,
přijď království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes
a odpusť nám naše viny (dluhy), jakož i my odpouštíme našim viníkům (dlužníkům).
A neuvod' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého,
neboť Tvé jest království i moc i sláva na věky.
Amen.*

Petr Plaňanský (KS Nymburk 21. 3. 2021)